

با دنیای زنان دوره قاجار آشنا شوید

از گذشته‌های دور تا به امروز، زن جایگاه ویژه‌ای در کشور ما داشت و همیشه مورد احترام جامعه قرار گرفته است. زن در دوره‌های مختلف، ویژگی‌های ظاهری و وظایف مختلف و متفاوتی داشته است که ما در این مقاله می‌خواهیم شما را با زنان در دوره قاجار و نوع و سبک زندگی شان آشنا کنیم.

به گزارش سایت خبری پرسون، در دوره قاجاریه، بیشتر خانواده‌ها دخترشان را در سنین ۱۲ و ۱۳ سال و حتی بیشتر و کمتر به خانه بخت می‌فرستادند و معتقد بودند که دختر باید زود ازدواج کند و زندگی مستقلی داشته باشد.

دختر در دوره قاجاریه تقریباً مدت زمان کمی را در خانه پدرشان می‌گذراندند و باقی عمر را در خانه همسرشان سپری می‌کردند. همچنین آن‌ها بعد از ازدواج زود بچه دار می‌شدند و در سن کم حس مادر شدن را تجربه می‌کردند و مسئولیت زیادی بر روی دوششان برای تربیت کودک، قرار می‌گرفت.

به همین دلیل بسیاری از مادرها در سن ۳۰ سالگی نوه دار می‌شدند. همچنین دختران و پسران جوان حق تصمیم‌گیری و انتخاب همسر نداشتند و ازدواج‌ها به صورت سنتی و عقد دائم انجام می‌شد.

خانواده‌های فقیر به دلیل عدم توان مالی در تأمین نیازهای فرزندشان در ازای دریافت پول و سکه به ازدواج موقت دخترشان رضایت می‌دادند و این کار در جامعه کاملاً جا افتاده بود. برخی از دختران جوان و زن‌های قاجار به دلیل جنگ‌های متداومی که در کشور رخ میداد دزدیده می‌شدند و به عنوان خدمتکار فروخته می‌شدند.

طلاق در زنان دوره قاجار

حق طلاق همانند امروزه، در دوره‌ی قاجاریه هم با مردان بود و مردان می‌توانستند حتی بدون داشتن بهانه و دلیل درخواست طلاق بدهند. یکی از دلایل رایج برای طلاق در مردان قاجار، عدم بارداری زن و رعایت نکردن عفاف و حجاب بود.

زنان هم می‌توانستند در صورت عدم نارضایتی از مرد و تأمین نشدن نیازهای مالی و ناتوانی جنسی مرد درخواست طلاق بدهند و از او جدا شوند.

وظایف زنان در دوره قاجاریه

در دوره قاجار، کار کردن زن در فضایی بیرون از خانه جا نیوفتاده بود و برای بسیاری از خانواده‌ها عجیب و غیر قابل هضم بود. به همین دلیل تعداد کمی از زنان در دوره قاجاریه در بیرون از خانه مشغول به کار بودند و بیشتر آن‌ها خانه دار بودند.

زنان قاجار در کنار تربیت و تعلیم فرزندانشان به کارهای خانه مانند نظافت و آشپزی می‌پرداختند و لوازم مورد نیاز برای خانه را خریداری می‌کردند.

همچنین آن‌ها از مهارت‌های هنری خود در کنار کارهای خانه بهره می‌بردند و به پشم‌ریسی، قالی‌بافی و سایر صنایع دستی می‌پرداختند. برخی از زنان قاجار اثرهای هنری که حاصل مهارتشان بوده است را می‌فروختند و برخی دیگر از آن در خانه خود استفاده می‌کردند.

جالب است بدانید در دوره قاجاریه و در قوم ترکمان الویت مردها، ازدواج با زنان بیوه «یعنی زنی که همسرش فوت کرده باشد» بود. زیرا آن‌ها مهارت کافی در دامداری، کارهای خانه و ... را داشتند و جزو زنان پخته و کامل به حساب می‌آمدند.

همانطور که در متن بالا خواندید داشتن مهارت و هنر کافی برای انتخاب همسر برای مردان بسیار مهم بوده و جایگاه آن زن بیشتر از سایر زن‌ها بود. در این دوره دخترهای جوان با بافتن قالیچه و بردن آن به خانه‌ی شوهر میزان مهارت و هنرشان را به رخ همسرشان می‌کشیدند.

دستپخت بی نظیر زنان قاجار

دستپخت عالی و طعم فوق العاده غذاهای زنان در دوره قاجاریه زبان زد همه بود، آن‌ها غذاهای خود را با دقت فراوان و با استفاده از مواد اولیه مرغوب و ادویه‌های لازم خوش طعم و لذیذ می‌کردند. آشپزهای قصرهای پادشاهی در دوره قاجار به قدری تمام غذاها را خوشمزه می‌پختند که مهمان‌های خارجی از آن تعریف و تمجید می‌کردند.

بانو کارلانسرا درباره نوع آشپزی زنان در دوره قاجار می‌گوید: زنان ایرانی در پخت مربا و شیرینی بسیار ماهرند و سلیقه‌ی بسیاری دارند. وقتی کسی به

دیدن آنها می‌رود برای ابراز علاقه و محبت به مهمانشان، با شیرینی‌هایی را که خودشان پخته اند از آنها پذیرایی می‌کنند.

کار کردن زن قاجار در بیرون از خانه

زنان قاجار بیشتر در خانه‌های خانواده‌های ثروت‌مند مشغول به کار بودند. بعضی از آنها آشپز خانواده‌های اشرافی بودند و خرید خوراکی‌های مورد نیاز خانه و تهیه‌ی صبحانه، ناهار و شام بر دوش آنها بود. همچنین آنها موظف بودند که کار نظافت خانه هم انجام دهند و ظروف و لباس‌های آنها هم بشورند و تمیز کنند.

زنان اشرافی برای فرزندان خود مراقب و دایه اختیار می‌کردند تا تمام کارهای فرزندانشان را انجام دهند. دایه‌ها وظیفه تربیت فرزندان اشرافی را نداشتند و فقط می‌توانستند به خواسته‌های آنها گوش کنند و انجام دهند و از آنها مراقبت کنند.

همچنین دادن غذا به فرزند زنان اشرافی هم به عهده دایه‌ها و خدمتکاران بود. همچنین زن‌های قاجار صنایع دستی خود را در بازارهای شهر می‌فروختند و تبادل کالا انجام می‌دادند.

دانش طبابت و گیاهان دارویی زنان قاجار

جالب است بدانید که زنان قاجار در آن زمان درمانگاهی در تهران تاسیس کرده بودند و به درمان بیماران به صورت سنتی با گیاهان دارویی صورت می‌گرفت و بیشتر کسانی که به این درمانگاه مراجعه می‌کردند بانوان بودند.

پوشش زنان در دوره قاجار

دوره قاجاریه، زنان در بیرون از خانه حجاب داشتند با از آرایش کم یا بدون آرایش از خانه خارج می‌شدند. اما در خانه زنان لباس‌های کمتر و بازتر به تن می‌کردند و آرایش نسبتاً غلیظی داشتند. یکی از لباس‌های محبوب دختران جوان و زن‌ها در دوره قاجار، پیراهن‌های بلندی بود که جنس آن از ابریشم بود که روی آن گلدوزی شده بود و نوارهای طلایی داشت.

زنان اشرافی و از خانواده‌های ثروتمند زیور آلات و طلاهای زیادی را می‌پوشیدند که‌ای طلاها کلفت و بسیار قیمتی بودند که در برخی از آنها سنگ‌های زینتی و با ارزش هم استفاده میشد و باعث بالا رفتن قیمت آن زیور آلات میشد.

حتی زنان و دخترانی که از خانواده‌های تقریباً ضعیف و فقیر بودند هم از زیورالاتی مثل انگشتر و دستبندهای ظریف از جنس نقره استفاده می‌کردند.

مشکلات غلات در دوره قاجار و اعتراض زنان

در دوره قاجار به دلیل استعمار و جنگ‌هایی که رخ می‌داد وضعیت اقتصادی کشور هر روز ضعیف‌تر از روز قبل می‌شد و تهیه‌ی نان برای خانواده‌های معمولی و فقیر بسیار سخت و غیر ممکن شده بود. زنان خانه دار قاجار در آن دوره، با شجاعت کامل به این موضوع اعتراض کردند و خواستار حل شدن کمبود غلات بودند.

بعد از فراهم شدن نان قیمت آنها افزایش یافته بود که باز زنان قاجار به است موضوع اعتراض و ابراز نارضایتی کردند. این اعتراض‌ها به قدری بود که از طریق امام جمعه‌ی شهر به گوش ناصرالدین شاه هم رسیده بود.